

ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ ŽIRIJA
JURY'S FINAL REPORT

**KONKURS ZA URBANISTIČKO – ARHITEKTONSKO IDEJNO
RJEŠENJE SAJAMSKO – KONGRESNOG CENTRA U
PODGORICI**
**COMPETITION FOR CONCEPTUAL URBAN AND
ARCHITECTURAL DESIGN FOR THE TRADE FAIR AND
CONGRESS CENTRE IN PODGORICA**

Glavni grad Podgorica
Ul. Njegoševa, br. 13, Podgorica
Crna Gora
www.podgorica.me

1. OSNOVNI PODACI O KONKURSU / BASIC INFORMATION

1.1. Naziv konkursa / Title of the Competition

Konkurs za urbanističko - arhitektonsko idejno rješenje Sajamsko – kongresnog centra u Podgorici.

Competition for the conceptual urban and architectural design for the Trade fair and congress centre in Podgorica.

1.2. Naziv raspisivača konkursa / Competition Announcer

Glavni grad Podgorica / Capital city Podgorica

Ul. Njegoševa, br. 13, Podgorica

Crna Gora / Montenegro

www.podgorica.me

2. CILJ KONKURSA / COMPETITION OBJECTIVE

Primarni cilj konkursa je obezbjeđivanje vizije prostornog kompleksa Sajamsko – kongresnog centra u Podgorici. Efekti organizacije sajamskih manifestacija, kongresnih aktivnosti, ali i specijalnih događaja su od izuzetnog značaja za generisanje turističke potražnje i ekonomskih efekata. Zajedničkim nazivom "poslovni događaji", podrazumjevaju se sajmovi, konferencije, konvencije, kongresi i sastanci, a koji imaju direktnih i indirektnih efekata na socijalno – ekonomski razvoj grada. Dodatna fleksibilnost sajamskih hala, pružiće mogućnost za organizaciju i srodnih dešavanja/manifestacija a koje okupljaju veći broj ljudi a to su koncerti, muzičko-scenski nastupi, festivali, karnevali, pa i sportske događaji ili slično. Postojanjem Sajamsko – kongresnog centra, Glavni grad, ali i država će razviti „proizvodnju događaja“ koja treba rezultirati boljoj nacionalnoj ekonomiji.

The primary objective of the competition is to provide a vision for the spatial complex of the Trade fair and congress centre in Podgorica. The effects of organizing trade fair events, congress activities, as well as special events are of great importance for generating tourist demand and economic effects. The common term "business events" refers to **trade fairs, conferences, conventions, congresses and meetings**, which have direct and indirect effects on the socio-economic development of the city. The additional flexibility of the trade fair halls will provide the opportunity to organize related events/happenings that bring together a larger number of people, such as **concerts, musical and stage performances, festivals, carnivals, as well as sports events** or similar. With the existence of the trade fair and congress centre, not only the Capital City, but also the state, will develop "event production" which should result in a better national economy.

3. OBLIK KONKURSA / TYPE OF THE DESIGN COMPETITION

Konkurs za idejno arhitektonsko rješenje je međunarodni, opšti, jednostepeni i anonimni.

Competition for conceptual design is international, general, one-phased and anonymous.

4. SASTAV ŽIRIJA I IZVJESTILACA / JURY AND REPORTERS

Članovi konkurnog žirija su:

Members of the Competition jury are as follows:

- **Novica Mitrović**, arhitekta, predsjednik žirija / architect, Head of the Jury;
- **Milka Gnjata**, arhitektica / architect;
- **Branislav Gregović**, arhitekta / architect;
- **Jure Grohar**, arhitekta / architect;
- **Duška Mačić**, glavna gradska arhitektica / chief city architect.

Stručni izvjestioci konkursa su: Milena Rakčević, arhitektica, i Stefan Đukić, arhitekta.

Reporters of the Competition are: Milena Rakčević, architect and Stefan Đukić, architect.

5. IZVJEŠTAJ O RADU ŽIRIJA / REPORT ON THE JURY'S WORK PROCESS

Shodno odredbama Pravilnika o načinu i postupku raspisivanja i sprovođenja javnog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje („Sl. list CG“, br. 19/18, 2/24 i 8/24), izvršene su sve definisane etape žiriranja, zaključno sa donošenjem Odluke žirija o rangiranim radovima.

Pursuant to the provisions of the Rulebook on the method and procedure for the announcement and implementation of public competition for conceptual architectural design (Official Gazette of MNE, no. 19/18, 2/24 and 8/24), all defined stages of judging were performed, concluding with the Jury's Decision on ranked designs.

Shodno Izvještaju o pristiglim radovima, žiri je konstatovao da je u predviđenom roku dostavljeno ukupno 108 radova. Izvjestioci su u prisustvu jednog člana žirija izvršili otvaranje, pregled i razvrstavanje pristiglih radova, o čemu je sačinjen Zapisnik od 4. jula 2025. godine.

According to the Report on Submitted Works, the jury noted that a total of 108 entries were received within the designated deadline. The rapporteurs, in the presence of one jury member, opened, reviewed, and categorized the submitted entries, as documented in the Minutes dated July 4th, 2025.

Žiri je na prvoj sjednici izabrao Novicu Mitrovića za predsjednika.

At its first session, the jury elected Novica Mitrović as the Head of the Jury.

Izvjestioci su izdvojili foldere sa naznakom „PODACI O AUTORU“ na dalje čuvanje.

The reporters took folders marked „AUTHOR'S INFORMATION“ for keeping until the final decision.

Žiri je sve vrijeme radio u kompletnom sastavu, poštujući smjernice Pravilnika o načinu i postupku raspisivanja i sprovođenja javnog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje, kao i Odluku o raspisivanju konkursa i Raspisa konkursa.

The jury worked in its entirety all the time, respecting the guidelines of the Rulebook on the method and procedure for the announcement and implementation of public competition for conceptual architectural design, as well as the Decision on the Competition Announcement and the Competition Announcement document.

6. TOK RADA ŽIRIJA / JURY'S WORK PROCESS

Elektronske sjednice žirija u punom sastavu uz prisustvo izvijestilaca, održane su 4., 9. i 10. jula 2025. godine, a sjednice uz prisustvo svih članova žirija i izvijestilaca u Podgorici su održane 16. i 17. jula. 2025. godine

Online sessions of the full jury, with the participation of the rapporteurs, were held on July 4th, 9th, and 10th, 2025, while in-person sessions with all jury members and rapporteurs present were held in Podgorica on July 16th and 17th, 2025.

Žiri je izvršio pregled 108 idejnih rješenja. Žiri nije razmatrao radove pod šiframa **58742, FACTORY EXHIBITION, 21803534, 97611, 787878, 2293, licml, 13579, 97531, 88271, SAFAALLARAKI, des7 i 9060** zbog dostave nakon predviđenog roka.

The jury reviewed 38 design proposals. The jury did not consider the works coded **58742, FACTORY EXHIBITION, 21803534, 97611, 787878, 2293, licml, 13579, 97531, 88271, SAFAALLARAKI, des7** and **9060** due to their submission after the specified deadline.

Na prvoj sjednici žirija izabran je predsjednik žirija i usaglašena dinamika daljeg rada. Na drugoj i trećoj sjednici žiri je izvršio selekciju 28 radova za razmatranje u drugom krugu glasanja: **63148, 38091, 69247, 92519, 21458, 12232, 967272, f8maj, 80613, 147, 79766, 93161, 15628, 03710JZ, 57469, 74129, 29745, 58304, 19387, 73732, 74631, 27395, 94730, 839271, 07686, CN369, 19999 i fabrikaideja31388.**

At the first jury session, the jury president was elected and the schedule for further work was agreed upon. At the second and third sessions, the jury selected 28 entries for consideration in the second round of voting: **63148, 38091, 69247, 92519, 21458, 12232, 967272, f8maj, 80613, 147, 79766, 93161, 15628, 03710JZ, 57469, 74129, 29745, 58304, 19387, 73732, 74631, 27395, 94730, 839271, 07686, CN369, 19999 and fabrikaideja31388.**

Na četvrtoj sjednici, žiri je odabrao 8 radova koju su ušli u treći krug glasanja: **21458, 967272, 80613, 15628, 74631, 839271, 07686 i 19999.**

At the fourth session, the jury selected 8 entries that advanced to the third round of voting: **21458, 967272, 80613, 15628, 74631, 839271, 07686 and 19999.**

Nakon diskusija na petoj sjednici žiri je odabrao šest radova koji su ušli u uži izbor za dodjelu nagrada i otkupa. Žiri je većinom glasova dodijelio **prvu nagradu** radu pod šifrom **839271**, **drugu nagradu** radu pod šifrom **19999**, a **treću nagradu** radu pod šifrom **07686**.

Žiri je većinom glasova odlučio da se **tri otkupa** dodijele radovima pod šiframa **80613, 74631 i 967272.**

After discussions at the fifth session, the jury selected six entries for the final shortlist for awards and purchases. By majority vote, the jury awarded the **first prize** to the entry with the code **839271**, the **second prize** to the entry with the code **19999**, and the **third prize** to the entry with the code **07686**.

The jury also decided by majority vote to grant **three purchase awards** to the entries with the codes **80613, 74631, and 967272.**

Na sjednici je definisana i formulisana Odluka žirija. U daljem radu žirija formiran je Završni izvještaj, nakon čijeg potpisivanja se pristupilo otvaranju foldera sa podacim o autorima, o čemu je sačinjen poseban izvještaj.

At the meeting, the jury's Decision was defined and formulated. In the subsequent work of the jury, a Final Report was prepared, and after its signing, the folder containing information about the authors was opened, which is documented in a separate report.

7. IZVJEŠTAJ ŽIRIJA O KONKURNIM RADOVIMA / FINAL REPORT

PRVA NAGRADA / FIRST PRIZE

šifra / code **839271**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	25 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	25 bodova / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	23 boda / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	15 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	08 bodova / points
Ukupno / Total:	95 bodova / points

OBRAZLOŽENJE:

„FABRIKA DOGAĐAJA“

Cijeneći cjelovitost, kvalitet i promišljenost prezentovanog rješenja žiri je odlučio da prvu nagradu dodijeli radu pod šifrom 839271. Žiri je u ovom radu prepoznao kvalitet i uspješno traganje za inputima lokacije. Livada na periferiji Podgorice, dobro saobraćajno povezana sa ostatkom grada ali istovremeno u okruženju industrijskih sadržaja kontekst je koji je inspirisao nagrađene autore da ponude još jednu fabriku, ovog puta „fabriku događaja“.

Uspjeh ponuđenog rješenja, između ostalog, ogleda se i u činjenici što je kreiran prostor bogate ambijentalnosti i funkcionalnosti ali bez koketiranja sa stereotipima o potrebi stvaranja identiteta objekta i lokacije stavljajući u prvi plan formu, gabarite, materijale. Nagrađeni rad osim što je platforma za stvaranje događaja nudi i bogatstvo promišljenih i sa pažnjom komponovanih ambijenata koji su sami po sebi događaj.

Istražujući karakteristike konkursne lokacije koje se ogledaju u izrazitoj horizontalnosti topografije, blizini prometnog bulevara Šarla de Gola, ali i gradskog parka kao i industrijskih sadržaja u neposrednom okruženju autori su ponudili relativno introvertan prostorni ansambl fokusiran na internu izložbenu „ulicu“ koja je paralelna sa bulevarom Šarla de Gola a koja je svojevrsna ekstenzija i istovremeno najava izložbenih prostora unutar objekta. Ovaj linearni prostor orjentisan u pravcu sjever – jug oivičen je korpusom osnovnog objekta na istoku i pratećim ugostiteljskim sadržajima na zapadu, unutar „nasipa“ ka bulevaru Šarla de Gola. Nasip ozelenjen autohtonim biljnim vrstama svojevrsno je vezivno tkivo objekta sa okruženjem i istovremeno brana uticaju vjetra, sunca, kiše, buke, neprijatnih vizura na okruženje.

Objekat je strukturiran u tri etaže. Unutar podrumске etaže locirani sa sadržaji mirujućeg saobraćaja kao i dio servisnih kapaciteta za potrebe restorana i kafeterije na spratovima. Gotovo cjelokupan sadržaj sajamsko kongresnog centra nalazi se na etaži prizemlja, koja je niža u odnosu na bulevar i kote okolnog terena za 2m. Unutar pažljivo komponovanog i istovremeno kompaktnog gabarita locirani su ulazni foaje, izložbeni prostor i kongresni centar sa svim neophodnim pratećim i servisnim sadržajima te sa promišljeno lociranim vertikalnim komunikacijama. Izložbeni prostor, kao i foaje direktno komuniciraju sa prethodno opisanom izložbenom ulicom na zapadu omogućavajući organizaciju velikih događaja kroz nekoliko mogućih scenarija. Istovremeno izložbena sala na istoku ima neometan pristup za logistička vozila odvojeno za ulaz i izlaz iz sale. Između izložbenog i kongresnog prostora lociran je trakt sa servisnim ugostiteljskim sadržajima. Kongresni blog lociran je na sjevernoj fasadi preko koje direktno komunicira sa parkovskim prostorom parcele na sjeveru. Na prvom spratu koji istovremeno možemo nazvati i prizemljem obzirom na način pristupa preko terena i niveletu +2.80 nalazi se administrativni blok i kafeterija orjentisana na izložbenu halu. U potkrovlju, na koti +6.40 lociran je manji restoran sa terasom orjentisanom na sjever.

Forma objekta komponovana je kao i funkcija, promišljeno, pažljivo i tačno, bez viška ekspresije. Krovne ravni objekta segmentirane su u nekoliko odvojenih ploha koje svojim nagibima korespondiraju sa nasipima obodom parcele, istovremeno igrajući ulogu produžene strehe tj. zaštite od viška sunca, pogleda i kiše. Na taj način artikulisana je suptilna tektoničnost projektovanog volumena sa prodorima na mjestima ulaza i sa naglašenom horizontalnošću koja jeste dnk konkursne lokacije. Centralni korpus izložbene

sale naglašen je horizontalnim gabaritom iznad krova koji u sebi krije tehničke sisteme neophodne za funkcionisanje mašinskih instalacija. Ovaj korpus istovremeno je ravan za komunikaciju sa okruženjem i za sagledavanje objekta sa distance.

Žiri je ocjenio primjerenom predloženu upotrebu materijala koja se dominantno oslanja na metalnu konstrukciju objekta, uključujući i fasadne i krovne obloge od metalnih panela te na široku primjenu stakla u formi fasadne bravarije.

Iako se prvonagrađeni rad ističe kao najuspješniji, žiri smatra da postoji prostor za dodatna unaprijeđenja i poboljšanja koja je moguće sprovesti i tokom izrade Glavnog projekta a koja se odnose na:

1. Korigovanje pozicije kolskog ulaza u garažu na način da ne remeti kolski saobraćaj u blizini raskrsnice gdje sada pozicioniran ulaz-izlaz iz garaže.
2. Analizirati potrebu za organizacijom odvojenih ulaza i izlaza iz garaže a u cilju veće protočnosti, posebno u trenucima organizacije velikih događaja.
3. Parking mjesta na sjeveru, jugu i istoku kojima se pristupa direktno sa javnih saobraćajnica moraju biti riješena kao parking prostori sa internih saobraćajnica u okviru zahvata konkursa na istim stranama, kako vozila parkiranjem ne bi ometala saobraćaj.
4. Potrebno je obezbijediti protivpožarne standarde unutar garaže na način da se uvedu evakuacioni izlazi na distanci od maksimum 25m.
5. Proširiti servisne ulaze za kamione na istočnoj strani objekta.

RATIONALE:

“FACTORY OF EVENTS”

Recognizing the completeness, quality, and thoughtfulness of the presented solution, the jury decided to award the first prize to the entry with the code 839271. In this proposal, the jury recognized both quality and a successful interpretation of the site's inputs. A meadow on the outskirts of Podgorica, well connected to the rest of the city yet surrounded by industrial facilities, provided a context that inspired the winning authors to propose yet another kind of factory—this time, a *factory of events*.

The success of the proposed solution lies, among other things, in the creation of a space rich in ambiance and functionality, while avoiding clichés or stereotypes about the need to impose a strong architectural identity through form, volume, or materials. Instead, the project emphasizes meaningful experience. The awarded entry not only serves as a platform for the creation of events but also offers a wealth of carefully composed spaces that are themselves events.

By investigating the characteristics of the competition site—its strongly horizontal topography, proximity to the busy Charles de Gaulle Boulevard, the city park, and nearby industrial surroundings—the authors proposed a relatively introverted spatial ensemble focused on an internal exhibition “street.” This street, running parallel to Charles de Gaulle

Boulevard, serves both as an extension of and a prelude to the exhibition spaces inside the building. The linear space, oriented north–south, is flanked by the main building to the east and supporting hospitality functions to the west, embedded within a landscaped embankment facing the boulevard. This embankment, planted with native vegetation, acts as a connective tissue between the structure and its surroundings while also serving as a buffer against wind, sun, rain, noise, and undesirable views.

The building is structured across three levels. The basement level contains parking facilities and some service functions supporting the restaurant and cafeteria above. Nearly the entire fair and congress center program is located on the ground floor, which is approximately 2 meters below the elevation of the boulevard and surrounding terrain. Within a carefully composed and compact volume are the entrance foyer, exhibition space, and congress center, with all necessary auxiliary and service areas and well-placed vertical circulation. The exhibition space and foyer open directly onto the previously described exhibition street on the west, allowing for various large-event scenarios. At the same time, the exhibition hall to the east has uninterrupted access for logistics vehicles, with separate entry and exit points. Between the exhibition and congress spaces is a tract of service and hospitality functions. The congress block is situated along the northern façade, directly connecting to the landscaped park area to the north of the site. On the first floor—effectively a ground level due to site elevation (+2.80)—are the administrative block and a cafeteria oriented toward the exhibition hall. The attic level, at elevation +6.40, contains a smaller restaurant with a terrace facing north.

The form of the building, like its function, is composed with care, deliberation, and precision, without excessive expression. The roof planes are segmented into several distinct surfaces whose slopes correspond with the embankments around the parcel, also serving as extended eaves that provide protection from excessive sun, views, and rain. In this way, the subtle tectonics of the designed volume is articulated through openings at the entrances and a pronounced horizontality that reflects the inherent character - the DNA - of the competition site. The central body of the exhibition hall is emphasized by a horizontal volume above the roofline that conceals the mechanical systems essential to building operations. This volume also acts as a plane for visual engagement with the surroundings and as a means of perceiving the building from a distance.

The jury found the proposed use of materials appropriate, with a dominant reliance on a steel structure, metal panel cladding for the façades and roof, and wide use of glass in the façade framing.

Although this first-prize-winning entry stands out as the most successful, the jury believes there is room for further improvement during the development of the Main Design, particularly in the following areas:

1. Adjusting the position of the vehicular entrance to the garage to avoid disrupting traffic flow near the intersection where the entrance/exit is currently located.
2. Analyzing the need for separate entry and exit points to the garage, in order to improve traffic efficiency, especially during major events.
3. The parking spaces on the north, south, and east sides—currently accessed directly from public roads—must be reorganized as parking areas accessed via internal

roads within the competition site boundaries on those same sides, in order to prevent parked vehicles from obstructing traffic flow.

4. Ensuring compliance with fire safety standards within the garage, by introducing evacuation exits no more than 25 meters apart.
5. Expand the service entrances for trucks on the eastern side of the building.

DRUGA NAGRADA / SECOND PRIZE

šifra / code **19999**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	24 boda / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	25 bodova / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	22 boda / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	11 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	09 bodova / points
Ukupno / Total:	91 bod / points

OBRAZLOŽENJE:

Predloženo rješenje sajamsko-konferencijskog centra polazi od arhitekture kao infrastrukturnog okvira - prostora koji omogućava, a ne određuje scenarije korišćenja. Raznovrsnost programa i promenljivost režima upotrebe interpretirani su kroz razvoj operativnog sistema - strukture čiji identitet proizilazi iz jasnoće organizacije, a ne iz formalne završnosti. Time se afirmiše dugoročna relevantnost objekta kroz sistemsku fleksibilnost.

Modularna unutrašnja organizacija, utemeljena na racionalnom konstruktivnom rasteru, omogućava postizanje fleksibilnosti bez narušavanja prostorne koherentnosti. Objekat je komponovan iz sedam identičnih modula, uz administrativni i foaje modul. Definisanjem zasebnih ulaza, ulaznih holova i tehničkih servisa raslojenih u tri nivoa, svaki modul ostvaruje punu funkcionalnu autonomiju, čime je obezbeđena maksimalna fleksibilnost celog sistema.

Arhitektonski izraz prati sistemsku logiku: vidljiva metalna konstrukcija, prefabrikovani paneli i transparentne fasade afirmišu konstruktivnu iskrenost i preciznost kao estetsku vrednost. Fleksibilnost nije tehnički dodatak, već osnovni princip oblikovanja – promenljive konfiguracije i neutralne tehničke zone omogućavaju različite režime korišćenja i funkcionalnu otpornost kroz vreme.

Uprkos infrastrukturnoj logici, projekat uspostavlja suptilan dijalog sa lokalnim kontekstom. Orijentacija konferencijske zone ka postojećem parku omogućava vizuelnu i prostornu integraciju sa pejzažem, ne kao formalni gest, već kao programski alat za povezivanje unutrašnjih sadržaja sa okruženjem. Kontekstualnost se dalje ostvaruje kroz racionalno oslanjanje na postojeću saobraćajnu infrastrukturu – bočne saobraćajnice koriste se za

kolski pristup parceli, uz jasno organizovane tehničke pristupe svakoj hali sa zapadne strane, čime je omogućena visoka protočnost i efikasnost logističkih operacija. Javni prostor, provokativno pozicioniran na istočnoj strani, upućuje na promišljanje nastavka razvoja kompleksa i još uvek neiskorištenih potencijala neposrednog okruženja lokacije.

Vizuelni identitet objekta proizlazi iz sistemske doslednosti: jasnoća konstrukcije, modularnost i precizna materijalizacija stvaraju ubedljiv arhitektonski izraz, bez oslanjanja na formalne gestove. Ikoničnost objekta formira se kao konsekvencija sistema, potvrđujući da autentični identitet arhitekture može proizaći iz principa, a ne forme.

Predloženi sajamsko-konferencijski centar predstavlja savremen model infrastrukturne arhitekture. Fleksibilnost, konstruktivna jasnoća i racionalnost definišu njegovu dugoročnu relevantnost. Prostorna integracija sa okruženjem i organizaciona čitkost potvrđuju njegov doprinos redefinisaju javnih prostora okupljanja kao fleksibilnih, inteligentnih i održivih sistema. Prepoznatljivost objekta rezultat je koherentnog sistema, a ne formalne ambicije.

RATIONALE:

The proposed design for the fair and conference center is based on the idea of architecture as an infrastructural framework—a space that enables rather than dictates usage scenarios. The diversity of programs and the variability of use patterns are interpreted through the development of an operational system—a structure whose identity arises from organizational clarity rather than formal completion. In doing so, the design affirms the building's long-term relevance through systemic flexibility.

A modular interior layout, grounded in a rational structural grid, allows for flexibility without compromising spatial coherence. The building is composed of seven identical modules, along with an administrative module and a foyer module. With clearly defined entrances, entry halls, and technical services distributed across three levels, each module operates with full functional autonomy, ensuring maximum flexibility for the entire system.

The architectural expression follows the systemic logic: exposed steel structure, prefabricated panels, and transparent façades affirm structural honesty and precision as aesthetic values. Flexibility is not an added technical feature, but a foundational design principle - variable configurations and neutral technical zones allow for diverse use patterns and long-term functional resilience.

Despite its infrastructural logic, the project establishes a subtle dialogue with the local context. The orientation of the conference zone toward the existing park enables visual and spatial integration with the landscape—not as a formal gesture, but as a programmatic tool for connecting interior functions with the surrounding environment. Contextual sensitivity is further realized through rational reliance on existing traffic infrastructure—the side roads are used for vehicular access to the site, with clearly organized service routes to each hall from the west, ensuring high traffic flow and logistical efficiency. A public space, provocatively positioned on the eastern side, invites reflection on the future development of the complex and the still untapped potential of the site's immediate surroundings.

The visual identity of the building emerges from systemic consistency: structural clarity, modularity, and precise materialization create a compelling architectural expression without relying on formal gestures. The building's iconic presence is a consequence of its system, confirming that authentic architectural identity can arise from principles, not form.

The proposed fair and conference center represents a contemporary model of infrastructural architecture. Flexibility, structural clarity, and rationality define its long-term relevance. Its spatial integration with the surroundings and organizational clarity affirm its contribution to redefining public gathering spaces as flexible, intelligent, and sustainable systems. The building's recognizability is the result of a coherent system, not formal ambition.

TREĆA NAGRADA / THIRD PRIZE

šifra / code **07686**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	22 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	22 bodova / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	13 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	09 bodova / points
Ukupno / Total:	86 bodova / points

OBRAZLOŽENJE

Rad predstavlja savremeni pristup pojmu „arhitekture infrastrukture“ nudeći objekt koji je funkcionalan, racionalan i neutralan, ali u isto vrijeme dovoljno fleksibilan za različite scenarije upotrebe. Koncept jasno artikuliše odnos između prirodnog i izgrađenog, gdje zeleni okvir, multifunkcionalni volumen i prostorna „envelopa“ okupljaju park, zgradu i eksterijer u jedinstvenu cjelinu. Nadalje, autori uspješno smještaju objekat u cjelokupan koncept lokalnog tržišta, imajući u vidu racionalnost, jednostavnost pri izvedbi, ali i sve aspekte racionalne buduće eksploatacije objekta kroz nametnutu namjenu, dok sa druge odiše savremenim izrazom u arhitekturi.

Kretanje je jasno usmjereno prema objektu kroz pejzaž, bez gubljenja identiteta parka, dok organizacija zelenih površina doprinosi mikroklimatskoj ugodnosti i vizuelnom identitetu. Izgled objekta definišu lagani, svjetlopropusni paneli koji stvaraju efekat vizuelne transparentije između unutrašnjosti i parka. Ovakvo rješenje omogućava prirodno osvjetljavanje unutrašnjih prostora i stvara osjećaj otvorenosti, dok istovremeno osigurava zaštitu od vanjskih uticaja – sunca, vjetra i kiše.

Kako su ga i sami Autori nazvali, objekat predstavlja Multifunkcionalni box. Centralni volumen racionalizovan je tako da omogućava maksimalnu fleksibilnost – otvoren, transformabilan prostor pogodan za različite namjene (sajmovi, izložbe, performansi, kongresi i sl.). Prepoznat je potencijal naglašenog i omogućenog direktnog ulaza iz parking prostora u foaje i dijelom u izložbeni prostor, i uz eventualno naglašen ulaz u prizemni dio

objekta i izložbenog prostora, objekat bi predstavljao funkcionalno rješenje u potpunosti podređeno posjetiocima.

Rješenje strukturira program kroz tri etaže. Podrumska etaža namjenjena je za ulazni multifunkcionalni foaje koji je u direktnom kontaktu sa podzemnim parking prostorom, atrijumom koji je prozračan i otvoren kroz sve etaže, oko kojeg je organizovana administracija, komercijalni blok i određeni prateći sadržaji. Vertikalne komunikacije koje zauzimaju logičku i jasnu poziciju vode posjetioce kroz sve tri etaže, te tako prave komunikaciju sa prizemnom etažom u kojoj je smješten sajamski multifunkcionalan prostor, dok do poslednje etaže vode do kongresnog centra sa pratećim sadržajima. Na ovaj način, omogućeno je nesmetano funkcionisanje svih sadržaja istovremeno, jednostavno i logično kretanje kroz objekat, kao i lako sagledavanje svih aktivnosti unutar objekta.

Samom radu nedostaje detaljnija razrada pratećih sadržaja, definisan odnos sa ostalim dominantnim prostorima sajamsko kongresnog centra, elegantniji prelaz iz garažnog prostora u reprezentativni prostor foajea. Kako bi funkcija u potpunosti bila zadovoljena i sam objekat ravnopravno bio dostupan i posjetiocima koji biraju pješački prilaz objektu, bilo je potrebno, pored postojećeg, omogućiti i naglasiti i ulaz u prizemnu etažu. Očekivani su bili i bolji prikazi enterijerskog rješenja i atmosfere u samom objektu

RATIONALE

The project represents a contemporary approach to the concept of “infrastructural architecture,” offering a building that is functional, rational, and neutral, yet sufficiently flexible to accommodate various usage scenarios. The concept clearly articulates the relationship between the natural and the built environment, where the green framework, multifunctional volume, and spatial “envelope” integrate the park, the building, and the exterior into a unified whole. Furthermore, the authors successfully situate the building within the overall concept of the local market, taking into account construction rationality, simplicity of execution, and all aspects of efficient future use, in line with the intended program—while simultaneously reflecting a contemporary architectural expression.

Movement is clearly guided toward the building through the landscape, without compromising the identity of the park, while the organization of green areas contributes to microclimatic comfort and visual identity. The appearance of the building is defined by light, translucent panels that create a visual transparency between the interior and the park. This design allows natural lighting of the interior spaces and creates a sense of openness, while simultaneously providing protection from external influences—sun, wind, and rain.

As the authors themselves described it, the building is conceived as a **Multifunctional Box**. The central volume is rationally organized to provide maximum flexibility—an open, transformable space suitable for various purposes (fairs, exhibitions, performances, congresses, etc.). The project effectively utilizes the potential of a clearly defined and enabled direct entrance from the parking area into the foyer and partly into the exhibition space. With a more accentuated entrance into the ground-floor exhibition area, the building would represent a fully visitor-oriented functional solution.

The design organizes the program across three levels. The basement level is intended for the entrance multifunctional foyer, which is in direct contact with the underground parking, and includes an atrium - airily open through all levels - around which the administrative

zone, commercial block, and supporting facilities are arranged. Vertical circulation elements, logically and clearly positioned, guide visitors through all three floors. This creates a functional flow from the ground-floor multifunctional fair space to the top-level congress center and its associated amenities. In this way, all programs can operate simultaneously and independently, with intuitive movement through the building and clear visibility of ongoing activities.

However, the project lacks a more detailed development of the supporting functions, a more defined relationship with the main areas of the fair and congress center, and a more elegant transition from the parking zone into the representative foyer space. In order to fully satisfy its intended function and ensure equal accessibility for visitors arriving on foot, in addition to the existing entrance, it would have been necessary to also emphasize a dedicated entrance at ground level. More refined visualizations of the interior design and spatial atmosphere were also expected.

OTKUP / PURCHASE

šifra / code **80613**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	21 boda / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	23 boda / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	12 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	06 bodova / points
Ukupno / Total:	82 boda / points

OBRAZLOŽENJE:

Rad koji je pohvale žirija zavrijedio originalnim arhitektonskim izrazom, detaljnom analizom, i u najvećoj mjeri dobrom organizacijom prostora. Autori su veoma vješto implementirali zeleni krov u projekat za razliku od konkursnih rješenja koja veoma često nerealno prikazuju zelene krovove, posebno vodeći računa o svim detaljima, između ostalog i o debljini supstrata i dubini korijenja.

Sa druge strane originalnost je rezultirala i određenim nedostacima, posebno u dijelu urbanističkog pristupa. Pozicija glavnog ulaza i servisnog ulaza na istoj južnoj strani nije ocijenjena kao adkvatna. Predloženo rješenje izložbenog prostora u dva nivoa, bez kolskog pristupa donjem nivou izložbenog prostora, sa samo teretnim liftom je neefikasno i u velikoj mjeri ograničavajuće prilikom organizacije sajмова sa izložbenim eksponatima velikih gabarita kao što mogu biti poljoprivredne ili građevinske mašine. Tri podzemna nivoa koji uslovljavaju veliki iskope, i zona administracije projektovana kao open space, bez prirodnog osvjetljenja su dodatni problemi koji su trebali biti riješeni na kvalitetniji način.

Ipak autori su postigli veoma dobru i prirodnu vezu unutrašnjeg prostora, sa pejzažnim uređenjem i parkom na sjevernoj strani, i ostvarili harmonično enterijersko rješenje zbog čega su i izabrani među 6 nagrađenih radova.

RATIONALE:

This entry earned the jury's commendation for its original architectural expression, detailed analysis, and, to a large extent, well-organized spatial layout. The authors skillfully integrated a green roof into the project—unlike many competition entries that often unrealistically depict green roofs—paying close attention to all details, including substrate thickness and root depth.

On the other hand, the originality of the concept also led to certain shortcomings, particularly in terms of urban planning. The placement of both the main entrance and the service entrance on the same southern side was not considered adequate. The proposed two-level exhibition space, lacking vehicular access to the lower level and relying solely on a freight elevator, was assessed as inefficient and largely limiting—especially for exhibitions involving large-scale exhibits such as agricultural or construction machinery. Additionally, the inclusion of three underground levels requiring extensive excavation, along with an open-plan administrative zone without natural lighting, were identified as further issues that should have been addressed more effectively.

Nevertheless, the authors successfully established a very good and natural connection between the interior space and the landscape design and park area to the north, and achieved a harmonious interior design—qualities that earned the project a place among the six awarded entries.

OTKUP / PURCHASE

šifra / code **74631**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	18 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	11 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	08 bodova / points
Ukupno / Total:	77 bodova / points

OBRAZLOŽENJE

Ovaj projekat je nagrađen zbog tipološki inovativnog koncepta klastera objekata povezanih prizemnom strukturom organizovanom oko centralnog atrijuma, sa dobro riješenim šemama kretanja za posjetioce i servis, kao i kvalitetnom pejzažnom strategijom koja uspostavlja značajnu vezu sa postojećim parkom na sjeveroistoku. Postavka volumena efikasno artikuliše spoljašnji prostor u odnosu na unutrašnji program. Iza izložbene hale nalazi se servisna zona odgovarajućih dimenzija koja omogućava logistiku isporuke. Sekundarni ulazi pozicionirani su duž bočnih strana kompleksa, dok se na sjeveroistoku nalazi ulaz iz zelene plaze koji se otvara prema susjednom parku.

Svaki od tri viša volumena obuhvata posebnu funkciju: centar za izložbe, kongresni centar i volumen sa restoranom, administracijom i tzv. „ekonomskom“ zonom. Dvospratna podzemna garaža omogućava pristup na više tačaka prizemlju. Pažljivo dizajniran parter podržava ekološki održiv i društveno interaktivan javni prostor.

Međutim, projekat je u određenim aspektima manje uspješan: izložbena hala je previsoka za svoju namjenu, što rezultira neefikasnom izgradnjom i visokim operativnim troškovima; krovna konstrukcija izložbenog volumena ne pokazuje logičnu jasnoću; a predložena materijalizacija ne odražava adekvatno identitet savremenog izložbeno-kongresnog objekta.

RATIONALE

This project is awarded for its typologically innovative concept of a cluster of buildings connected via a ground-floor structure organized around a central atrium, featuring well-resolved circulation patterns for visitors and services, and a high-quality landscaping strategy that establishes a meaningful connection with the existing park to the northeast. The placement of volumes effectively articulates the external space in relation to the internal program. Behind the exhibition hall, a service zone of appropriate dimensions facilitates delivery logistics. Secondary entrances are positioned along the sides of the complex, and in the northeast, an entry point from a green plaza opens into the adjacent park.

Each of the three taller volumes accommodates a distinct function: the exhibition center, the congress center, and a volume housing the restaurant, administrative, and 'economic' zone. A two-storey underground car park provides access to multiple points on the ground floor. The thoughtfully designed external landscape supports an ecologically sustainable and socially interactive public space.

However, the project is less successful in some aspects: the exhibition hall is excessively tall for its intended function, resulting in inefficient construction and high operational costs; the roof structure of the exhibition volume lacks logical clarity; and the proposed materiality does not adequately reflect the identity of a contemporary exhibition and congress facility.

OTKUP / PURCHASE

šifra / code **967272**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	19 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	10 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	07 bodova / points
Ukupno / Total:	76 bodova / points

OBRAZLOŽENJE:

Projekat je nagrađen zbog uvođenja tipološki inovativnog prizemnog objekta sa atrijumom, koji – jasnim sistemom zatvorenih volumena i različitih otvorenih prostora – unosi nove prostorne i ambijentalne kvalitete u nedefinisano prigradsko područje duž Bulevara Šarla de Gola, koje do sada nije imalo jasan karakter.

Izgrađeni volumeni strateški su postavljeni duž oboda parcele, pri čemu je svakom dodijeljena određena programska funkcija, a svi su logično povezani centralnim volumenom sa glavnim holom.

Pristup glavnom holu omogućen je preko foajea na nižem nivou, koji je povezan sa podzemnom garažom. Eksterijeri su oblikovani kao sekvenca od dvije ulazne pjacete različitih dimenzija i dva pejzažno uređena atrijuma koja se otvaraju ka kongresnim salama, izložbenom prostoru i zajedničkim sadržajima. Kompleks je uokviren ozelenjenim potezom koji predstavlja savremenu interpretaciju kolonade. Prostorni i pejzažni koncept omogućava prirodnu zasjenu i provjetravanje, doprinoseći ekološkoj održivosti projekta.

Manje uspješne strane rješenja uključuju perifernu organizaciju parkinga, koja stvara tokove kretanja vozila kojim se narušava koherentnost ivica bloka (praćeno nedovoljno promišljenim uređenjem zelenih površina); izostanak jasno definisane zone za dopremu izložbenog materijala do izložbenog prostora; proizvoljno pozicionirane ulazne pjacete u odnosu na bulevar i sekundarnu ulicu; kao i nedovoljan broj i nepovoljnu lokaciju sanitarnih i servisnih prostora u odnosu na očekivani broj posjetilaca u različitim programima.

RATIONALE:

The project has been awarded for its introduction of a typologically innovative single-storey atrium building, which—with a clear system of enclosed volumes and different open spaces (atria)—introduces new spatial and ambiental qualities into an undefined suburban area, along Charles de Gaulle Boulevard, lacking clear character

The built volumes are strategically placed along the plot's perimeter, each allocated to a specific programmatic function, and coherently linked through a central volume with the main lobby. Access to this lobby is enabled via a lower-level foyer connected to the underground parking. The exterior spaces are articulated as a sequence of two entry plazas of varying scales and two landscaped atria that open toward the congress halls, exhibition hall, and common areas. The entire complex is framed by a planted gesture representing a contemporary interpretation of a colonnade. The spatial and landscape concept enables natural shading and ventilation, contributing to the project's environmental sustainability.

Less successful aspects include the peripheral organization of parking, which generates vehicular flows that disrupt the coherence of the block's edges (accompanied by a rather banal treatment of greenery); the absence of a clearly defined zone for the delivery of exhibition materials to the exhibition hall; arbitrarily positioned entry plazas - with respect to the boulevard and the secondary street; and an insufficient number and unsuitable locations of sanitary and service facilities relative to the anticipated volume of visitors across the various programs.

8. RANG LISTA / RANKING

Formirana je konačna rang lista sa preraspodjelom nagrada i otkupa na sljedeći način:
The final ranking list is formed with the following redistribution of awards as follows:

Prva nagrada / First prize: **839271**

- novčana naknada / prize money 27.000,00 €

Druga nagrada / Second prize: **19999**

- novčana naknada / prize money 13.000,00 €

Treća nagrada / Third prize: **07686**

- novčana naknada / prize money 7.500,00 €

Otkup / Purchase: **80613**

- novčana naknada / prize money 1.500,00 €

Otkup / Purchase: **74631**

- novčana naknada / prize money 1.500,00 €

Otkup / Purchase: **967272**

- novčana naknada / prize money 1.500,00 €

9. ZAKLJUČAK / CONCLUSION

Žiri izražava zadovoljstvo i zahvalnost učesnicima za izrazito veliki odziv na poziv za učešće na međunarodnom konkursu za urbanističko – arhitektonsko idejno rješenje sajamsko – kongresnog centra u Podgorici. Tu okolnost tumačimo kao izraz povjerenja u raspisivače konkursa, konkursni žiri i, iznad svega, kao pozitivnu reakciju na inspirativnu lokaciju i temu. Imajući u vidu prethodno, ocjenjujemo konkurs kao uspješan i kao dobar doprinos afirmaciji arhitektonske prakse i kulture u Crnoj Gori. Izražavamo nadu da će nagrađeno rješenje naći svoj put do vjerodostojne i kvalitetne realizacije.

Uprkos legitimnoj želji da sajamsko – kongresni centar u Podgorici bude oblikovni „landmark“ ovog dijela grada žiriju je bio bliži pristup da se do tog efekta stigne pažljivom reinterpetacijom prostornog konteksta, funkcije, jednostavnošću forme, skromnošću ali upečatljivošću gabarita. Sajam kao integralni dio urbanog pejzaža i socijalne infrastrukture ovog dijela grada te kao svojevrsna „fabrika događaja“ koncept je kojem smo jednoglasno dali prednost.

Kroz višestruke sesije i uz visok stepen saglasnosti žiri je donio odluku o 6 radova koji se kvalitetom i sveobuhvatnošću izdvajaju među više od 100 pristiglih radova. Detaljnim analizama ponuđenih prostornih rješenja, funkcionalnosti, estetskih i ekonomskih kriterijuma uspostavljena je konačna rang lista koja podrazumijeva dodjelu prve, druge i treće nagrade, kao i tri otkupa.

The jury expresses its satisfaction and gratitude to all participants for the exceptionally high response to the call for entries in the international competition for the urban-architectural conceptual design of the fair and congress center in Podgorica. We interpret this as a sign of trust in the competition organizers, the jury, and—above all—as a positive reaction to an inspiring site and

theme. In light of this, we consider the competition a success and a valuable contribution to the promotion of architectural practice and culture in Montenegro. We express our hope that the awarded design will find its path toward credible and high-quality realization.

Despite the legitimate desire for the fair and congress center in Podgorica to become a formal "landmark" of this part of the city, the jury favored an approach that achieves such an effect through a careful reinterpretation of spatial context and function—through simplicity of form, modesty yet striking massing. The fair center, seen as an integral part of the urban landscape and social infrastructure of this area of the city, and as a kind of "factory of events," is the concept we unanimously supported.

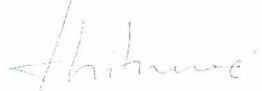
Through multiple sessions and with a high degree of consensus, the jury selected six entries that stood out for their quality and comprehensiveness among more than 100 submissions. Following a detailed analysis of the proposed spatial solutions, functionality, as well as aesthetic and economic criteria, the final ranking was established—comprising the awarding of first, second, and third prizes, along with three purchase awards.

Nakon potpisivanja Završnog izvještaja, žiri će zajedno sa izvjestiocima pristupiti otvaranju foldera sa naznakom „PODACI O AUTORU“, i utvrditi identitet autora konkursnih radova.

After signing the Final Report, the jury, together with the reporters, will open the folders named "AUTHOR'S INFORMATION", and determine the identity of the authors of the competition designs.

Žiri / Jury members:

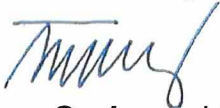
Novica Mitrović, arhitekta - predsjednik žirija / architect - Head of the Jury

Milka Gnjato, arhitektica / architect

Branislav Gregović, arhitekta / architect

Jure Grohar, arhitekta / architect

Duška Mačić, glavna gradska arhitektica / chief city architect

Izvjestioci / Reporters:

Milena Rakčević, arhitektica / architect

Stefan Đukić, arhitekta / architect

Podgorica, 22 jul 2025. godine / July 22nd 2025